

مطالعه ترکیبات شیمیایی موجود در اسانس به دست آمده از بخش های هوایی گیاه *Paturega saherdica* BORN.M و بررسی فعالیت آنتی اکسیدانی آن ها

علیرضا طباطبایی رئیسی، عباس دل آذر، احمد خلیقی، عبدالکریم کاشی، سعید

یزدچی

دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرند

جنس *satureja* متعلق به تیره Labiatea می باشد که گونه های زیادی از آن در سراسر دنیا پراکنده اند و از این میان حدود ۱۲ گونه در ایران وجود دارند که ۸ گونه آن منحصر به ایران می باشد. این گیاهان از نقطه نظر کاربرد در صنایع غذایی، کاربردهای دارویی و غیره حائز اهمیت فراوان هستند. در این تحقیق بخشهای هوایی گیاه *S.saherdica* در اواخر تابستان، در مرحله گلدهی کامل از رویشگاه طبیعی خود واقع در منطقه اسکو در آذربایجان شرقی به مختصات جغرافیائی ۵۲/۷ ۴۳ ۳۷ : N و ۲/۶ ۱۰ : E ارتفاع ۲۰۴۸ متری جمع آوری و پس از خشک شدن در سایه و دمای محیط تا زمان اسانس گیری در دمای حدود صفر درجه سانتیگراد نگهداری شدند، سپس بخش های هوایی به دو بخش مجزای گل آذین (شامل: گل و محور گل) S1 و بخش رویشی (شامل: برگ و محور ساقه) S2 جدا شده و توسط دستگاه کلونجر اسانس گیری به عمل

پنجمین کنگره علوم باغبانی ایران - شهریور ماه ۱۳۸۶ - دانشگاه شیراز

آمد. عمل اسانس گیری برای هر نمونه سه بار تکرار شد و میانگین آن محاسبه و بر اساس درصد حجمی به وزنی به دست آمد که برای نمونه S1 برابر v/w ۱/۶۶ و برای S2 برابر v/w ۱/۵ می باشد. در اسانس نمونه S1 تعداد ۲۹ ترکیب شناسایی شدند که ترکیبات عمده آن عبارتند از تیمول ۲۲/۵۷ درصد ، گاما- ترپینن ۲۹/۳۳ درصد و پارا- سیمن ۲۳/۴۸ درصد و در اسانس به دست آمده از نمونه S2 تعداد ۲۳ ترکیب شیمیایی شناسایی شد که ترکیب های عمده آن عبارتند از : پارا- سیمن ۴۴/۸۸ درصد ، تیمول ۲۸/۲۲ درصد و گاما- ترپینن ۱۰/۰۷ درصد. در تعیین میزان فعالیت آنتی اکسیدانی اسانس به دست آمده از نمونه های S1 و S2 از روش DPPH (۲ و ۲ دی فنیل ۱- پیکریل هیدرازیل) استفاده شد که در بررسی نتایج ملاحظه می شود RC50 به دست آمده برای نمونه S1 برابر با mg/ml برای نمونه S2 برابر با mg/ml ، در مقایسه با تورولاکس استاندارد می باشد.